

ΝΕΟΦΑΝΕΙΣ ΑΙΡΕΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΑΡΑΘΡΗΣΚΕΙΑ¹

τοῦ Πρωτοπρ. Κυριακοῦ Τσουροῦ,
Γραμματέως τῆς Σ. Ε. ἐπὶ τῶν αἱρέσεων.

Α΄

1. Εἰσαγωγικά

Ὁ εἰκοστός αἰώνας ὑπῆρξε καταλυτικός γιὰ τὴν ἱστορική πορεία τῆς ἀνθρωπότητος καὶ ἐκρηκτικά ὑπερπλήρης σέ κοινωνικά, τεχνολογικά καὶ ἐπιστημονικά ἐπιτεύγματα τοῦ σύγχρονου ἀνθρώπου. Κατέγραψε ἀκόμη τὶς συνέπειες τῶν ἐπαναστατικῶν κινήματων τοῦ 19^{ου} αἰώνα καὶ τῶν ἀρχῶν τοῦ 20^{ου} τόσο σέ θεωρητικό, ὅσο καὶ σέ πρακτικό ἐπίπεδο, μέσῳ τῶν ὁποίων ὁ ἀνθρώπος προσπάθησε νά ἐφαρμόσει στήν πράξιν τόν ἱστορικό ὕλισμό.

Ὁ ἀνθρώπος μάλιστα τοῦ δευτέρου ἡμίσεος τοῦ 20^{ου} αἰώνα ἀπετόλμησε νά μιλήσει ἀκόμη καὶ γιὰ τόν θάνατο τοῦ ἴδιου τοῦ Θεοῦ, ἐπιχειρώντας νά ἐξοβελίσει ἀπὸ τὰ ἀνθρώπινα δρώμενα τόν Θεό καὶ νά ἐρμηνεύσει τὰ πάντα ὡς ἐπιτεύγματα τῶν δικῶν του δυνατοτήτων καὶ μόνον, διαγράφοντας τὴν πρόνοια καὶ τὸ θέλημα ἐνός Πανσόφου καὶ Παναγάρχου Δημιουργοῦ.

Ὁ ἀνθρώπος τῆς ἐποχῆς τῆς νεωτερικότητος, ὅπως συνηθίζεται νά ἀποκαλεῖται ἡ ἐποχή μας, διαπιστώνοντας τὴν ἀύξηση τῆς γνώσεώς του καὶ ναρκισσευόμενος γιὰ τὴν θαυμαστήν πράγματι τεχνολογία του, ἐμπιστέφθηκε τὰ πάντα στήν ἐπιστήμη καὶ στήν τεχνολογία, στίς ὁποῖες ἀπέδωσε μεσσιανικό χαρακτήρα. Ἔστησε ἔτσι ἕνα εἶδος νέας θρησκείας, τὴν «**θρησκεία τῆς ἐκκοσμίκευσης**²», μέσα ἀπὸ τὴν ὁποία ἔλειπε ὁμοῦ ὁ Θεός. Σ' αὐτὴν ἐστήριξε τὶς ἐλπίδες του γιὰ τὴν λύση ὄλων τῶν προβλημάτων του. Δηλαδή πίστεψε ὁ σύγχρονος ἀνθρώπος ὅτι μπορεῖ μόνος του νά λύσει ὅλα ἀπολύτως τὰ προβλήματα του στηριγμένος μόνον στίς δυνάμεις καὶ στίς ὀξύτερες πράγματι διανοητικές ἰκανότητές του, ἀποκλείοντας ἀπὸ τὴν ἱστορία καὶ τὴν ζωὴ του τόν Θεό. Στὴν μέθη του αὐτὴ ὁ σύγχρονος ἀνθρώπος «οὐκ ἔδωκεν δόξαν τῷ Θεῷ» (Λουκ. ιζ' 18). Ἄντὶ τούτου αὐτονομήθηκε ἀπὸ τόν Θεό καὶ ἀποφάσισε νά πορευθεῖ ὀλομόναχος τόν δρόμο του, λατρεύοντας τὰ ἔργα τῶν χειρῶν του. Αὐτὴ τὴν συμπεριφορὰ χαρακτηρίζουν οἱ Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας μας ὡς «**εὐ-αγγέλιο τοῦ ὄφους**», δηλαδή ἐπανάληψη τῆς πρώτης ἀνταρσίας καὶ τῆς ἀποστασίας τῶν πρωτοπλάστων ἀπὸ τὸ θέλημα καὶ τὴν ἀγάπη τοῦ Θεοῦ.

Ὅμως, κατὰ τὴν ἀναμφισβήτητη αὐτὴ ἀνοδικὴ πορεία του, ὁ σύγχρονος ἀνθρώπος διεπίστωσε ὅτι πληθώρα ἀπρόβλεπτων προβλημάτων παρουσιάστη-

καν, κοινωνικῶν, περιβαλλοντικῶν, ὑπαρξιακῶν, ἠθικῶν κ.ἄ., πού μείωσαν τὴν ἐλπίδα του γιὰ μιὰ παραδεισένια κατάσταση, ὅπως νόμιζε, καὶ γέμισαν τὴν καρδιά του μὲ ὑπαρξιακό φόβο. Μόλυνση τοῦ περιβάλλοντος, νέες ἄγνωστες μέχρι τώρα ἀσθένειες, πληθυσμιακὴ ἔκρηξη, κρίση στὴν ἐργασία, ἄνισος καταμερισμός τῶν ἀγαθῶν, ἔλλειψη ἀξιοπρεποῦς διαβιώσεως, κοινωνικὴ ἀδικία, συγκρούσεις κοινωνικῆς καὶ ἐθνικῆς, πυρηνικὴ ἀπειλή, εἶναι μερικῆς ἀπὸ τὶς κακῆς συνέπειες τῆς χωρὶς Θεοῦ ἐπιστημονικῆς καὶ τεχνολογικῆς προόδου τοῦ ἀνθρώπου, οἱ ὁποῖες τὴν κάνουν νά χάνει τόν μεσσιανικό χαρακτήρα μὲ τόν ὁποῖο τὴν εἶχε περιβάσει ὁ ἀνθρώπος.

Ἡ ἀπογοήτευση ἀπὸ τὴ νέα αὐτὴ ἀπρόσμενη πραγματικότητα προξένησε στὸν σύγχρονο ἀνθρώπο **κενὰ** ἠθικά, κοινωνικά καὶ κυρίως ὑπαρξιακά. Αὐτὴν ἀκριβῶς τὴν κρίσιμη στιγμή, σ' αὐτόν τόν κρίσιμο μεταφυσικό προβληματισμό τοῦ ἀνθρώπου, πού κρίνονται συστήματα καὶ ἀξίες, κάποιοι ἐπιτήδαιοι μὲ μελετημένους πονηροὺς τρόπους ἔρχονται νά ὑποσχεθῶν τὴν «ἀληθινὴ λύση» ὄλων τῶν προβλημάτων του. Νά δώσουν στὸν ἀνθρώπο μιὰ νέα ἐλπίδα. Αὐτὴ τὴ φορά ὁμοῦ ὁ «μεσσίας» δὲν ἔχει τὸ ἔνδυμα τῆς ἐπιστήμης καὶ τῆς τεχνολογίας ἢ τῆς ψυχολογίας. Φορεῖ τὸ ἔνδυμα τῆς «θρησκείας».

Ἔτσι, ἐμφανίζονται οἱ «ἐμποροὶ ἐλπίδας», οἱ «πλασιεῖ τοῦ μεταφυσικοῦ», οἱ «ἐμπορευόμενοι θρησκείαν», κυρίως ξενόφερτοι «μισσιοναριοὶ» ἢ ἐπαγγελματίες γυρολόγοι, καὶ ὑπόσχονται στὸν συγκεχυμένο καὶ περιπλανώμενο ἀνθρώπο, ἰδιαίτερα στὴν ἐναλλαγὴ τῆς 2^{ης} πρὸς τὴν 3^η χιλιετία, τὴν «σίγουρη» αὐτὴ τὴ φορά λύση τῶν προβλημάτων του. Ἀρκεῖ αὐτός, βεβαίως, νά παραδώσει σ' αὐτούς τόν ἑαυτό του ὀλόκληρο, τὴν προσωπικὴ του ἐλευθερία (μερικῆς φορῆς καὶ τὴν ἀξιοπρέπειά του) καὶ συνήθως μαζί μ' αὐτὰ καὶ ὅλα τὰ ἐπὶ γῆς ἀγαθὰ του. Παρουσιάζονται ὡς σοφοί, «θεοὶ» καὶ παντογνώστες, ἐνῶ εἶναι ἀπλῶς πονηροὶ καὶ ἄσχετοι μὲ τὰ οὐσιώδη καὶ ζωτικὰ προβλήματα τοῦ ἀνθρώπου, πού «προκόπτουσιν ἐπὶ τὸ χεῖρον πλανῶντες καὶ πλανώμενοι» (Β' Τιμ. γ' 13). Καὶ ἐδῶ ἀκριβῶς εἶναι πού γεννιέται στίς μέρες μας τὸ φαινόμενο-πρόβλημα τῶν νεοφανῶν αἱρέσεων καὶ τῆς παραθρησκείας.

Τὸ φαινόμενο αὐτό, πού δὲν εἶναι μόνον ἑλλαδικό, ἀλλὰ διεθνές, εἶναι ἰδιαίτερα ἀνησυχητικό γιὰ μᾶς τοὺς Ὁρθοδόξους Ἑλληνες, ἰδιαίτερα μετὰ τὴν ἔνταξή μας στὴν Ἐνωμένη Εὐρώπη πού χαρακτηρίζεται γιὰ τὴν ἐθνικὴ, θρησκευτικὴ καὶ πολιτισμικὴ πολυμορφία της καὶ ἀνομοιογένειά της. Ἐάν δὲν προσέξωμε

1. Εἰσήγηση πραγματοποιηθεῖσα στό Σεμινάριο Ἐπιμορφώσεως Κληρικῶν τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν.

2. π. Α. Ἀλεβιζοπούλου, «Ἡ χαμένη ἀθωότητα», σελ. 33.

κινδυνεύουμε νά χάσωμε, μαζί μέ τήν σωτηρία τῆς ψυχῆς μας καί τήν ἐθνική μας ταυτότητα καί συνοχή.

Μέσα σ' αὐτές τίς διαπιστώσεις τίθεται τό θέμα: **«Νεοφανείς αἱρέσεις καί παραθρησκεία, ὡς πρόβλημα καί ὡς ἀπειλή».**

2. Τό φαινόμενο τῶν νεοφανῶν αἱρέσεων

Γιά τήν Ἐκκλησία μας, **τό φαινόμενο τῶν αἱρέσεων** δέν εἶναι ἄγνωστο καί νεοφανές. Ἦδη ἀπό τοῦς πρώτους χριστιανικούς χρόνους (καί μάλιστα ἀπό τίς πρώτες δεκαετίες) παρουσιάστηκαν στήν ἱστορία τῆς Ἐκκλησίας αἱρέσεις καί σχίσματα καί ἔκτοτε πολ- λάκις Τήν ἀτησχόλησαν. Ἐξ ἄλλου, οἱ αἱρέσεις ὑπῆρ- ξαν τό κύριο αἶτιο τῆς συγκλήσεως τῶν τοπικῶν καί οἰκουμενικῶν συνόδων, ἀλλά καί ἡ πρόκληση γιά τήν γόνιμη ἀνάπτυξη τῆς πατερικῆς θεολογίας.

Τό σύγχρονο ὅμως φαινόμενο τῆς πλάνης καί τῆς αἱρέσεως διαφέρει ἀπό τά προηγούμενα τόσον στήν ἔκταση ὅσον καί στά **χαρακτηριστικά (μορφή)**. Οἱ σύγχρονες αἱρέσεις εἶναι πολυάριθμες, δέν ἐκδηλώνονται ὅλες ὡς θρησκευτικές αἱρέσεις οὔτε ἀντιπαρατίθενται ὅλες πολεμικά ἔναντι τῆς Ὁρθό- δοξης Ἐκκλησίας μας. Πολλές φορές ἐμφανίζονται μάλιστα καί μέ Ὁρθόδοξα προσώπια ἢ χρησιμοποι- οῦν χριστιανική ὀρολογία καί χριστιανικά κείμενα, διαστρεβλώνοντας τήν ἔννοια καί τό περιεχόμενο τους. Ἔτσι ἐπιτυγχάνουν συχνά νά παραπλανήσουν τοῦς Ὁρθοδόξους Χριστιανούς ἢ νά τοῦς ὀδηγήσουν σέ σύγχυση, διαβρώνοντας τό Ὁρθόδοξο φρόνημά τους. Τό γεγονός αὐτό ἀποτελεῖ γιά τήν Ἐκκλησία μας σοβαρότατο ποιμαντικό πρόβλημα.

Προτοῦ ὅμως προχωρήσουμε, εἶναι ἀνάγκη νά κάνουμε μιὰ ἐπισήμανση: Οἱ σύγχρονες αἱρέσεις δέν ἔχουν ὅλες τά ἴδια χαρακτηριστικά οὔτε ἀνήκουν ὅλες στήν ἴδια κατηγορία. Διαφέρουν ριζικά μεταξύ τους στήν προέλευση, στήν ταυτότητα, στήν δομή καί στήν διδασκαλία. Τό μόνον κοινό χαρακτηριστικό τους καί ὁ τόπος τῆς συμφωνίας τους εἶναι ἡ σύμψη- ξη κοινοῦ μετώπου κατά τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας μας. Πρός τοῦτο, μεθοδεύουν σειρά ἐπιθέσεων κατά τῆς Ἐκκλησίας καί τῶν ἐκπροσώπων της, πραγματο- ποιοῦν ἐκδηλώσεις καί συμπόσια μέ ὀργανωμένες δι- αμαρτυρίες γιά δήθεν καταπάτηση τῆς θρησκευτικῆς ἐλευθερίας τους καί τῶν ἀνθρωπίνων δικαιωμάτων τους καί προβάλλουν τήν ἀπαίτηση γιά κατάργηση τοῦ νόμου ὁ ὁποῖος ἀπαγορεύει τόν ἀθέμιτο προση- λυτισμό καί συστρατεύονται μέ ἐκείνους πού ζητοῦν τόν χωρισμό Κράτους καί Ἐκκλησίας.

Ἐνεκα αὐτῆς τῆς πολυμορφίας καί τῆς ποικιλίας πού παρουσιάζουν οἱ νεοφανείς αἱρέσεις, εἶναι ἀναγ- καῖο νά τίς κατατάξωμε, κατ' ἀρχήν, σέ δύο μεγάλες ὁμάδες, ἀνάλογα μέ τήν προέλευσή τους καί τήν δι- δασκαλία τους.

Ἔτσι, διακρίνομε, πρωτίστως, ἀφ' ἑνός μὲν, τίς ὁμάδες ἐκείνες πού ἔχουν χριστιανικά ἢ ψευδοχριστι-

ανικά χαρακτηριστικά καί εἶναι οἱ κατά κυριολεξί- αν αἱρέσεις καί, ἀφ' ἑτέρου, ἐκείνες πού διαφοροποι- οῦνται οὐσιαστικά ἀπό τήν χριστιανική πίστη, ἀλλά καί τήν διδασκαλία τῶν μονοθεϊστικῶν θρησκειῶν, τίς ὁποῖες καί χαρακτηρίζομε ὡς παραθρησκευτικές ὁμάδες (διεθνῶς σέχτες ἢ λατρεῖες-cults).

Ἐπάρχει δηλαδή ἀφθονία προσφορᾶς γιά ὅλα τά γούστα. Ἔτσι συναντᾶ κανεῖς μιὰ ἀτέλειωτη σειρά αἱρέσεων καί σεκτῶν, μέ ποικίλα χαρακτηριστικά ὅπως χριστιανικά, ψευδοχριστιανικά, χλιαστικά, ἐσχατολογικά, φιλοσοφικά, πολιτιστικά, παιδαγω- γικά, ἀποκρυφιστικά, νεογνωστικά, πνευματιστικά, γκουρουῖστικά, ἰνδουῖστικά, βουδιστικά, ἰαπωνικά, ἰσλαμικά, παραψυχολογικά, οὐφολογικά μέχρι καί νεοειδωλολατρικά, καί σατανιστικά.

Τό τραγικό εἶναι ὅτι ὅλες αὐτές οἱ μορφές τῆς πλά- νης δέν ἀποκαλύπτουν πάντοτε τό ἀληθινό τους πρό- σωπο, γι' αὐτό καί εὐκόλα μποροῦν νά ἐπιτύχουν τόν προσηλυτιστικό τους σκοπό.

Πρέπει ἀκόμη νά συμπληρώσωμε ὅτι, παρά τίς «θεωρητικές» διαφορές τους προκαλοῦν συχνά ἐξί- σου ἀρνητικές συνέπειες, γι' αὐτό καί στίς δύο αὐτές κατηγορίες, μπορεῖ νά συναντήσῃ κανεῖς ὁμάδες μέ χαρακτηριστικά «καταστροφικῆς λατρείας».

3. Εἰδικά χαρακτηριστικά

α. Μιλώντας, πρῶτον, γιά τίς χριστιανικές αἱρέ- σεις καί τίς παραχριστιανικές ὁμάδες, πρέπει νά ποῦ- με ὅτι εἶναι ὁμάδες μέ πολλές καί σοβαρές ἀποκλίσεις καί διαφοροποιήσεις ἀπό τήν Χριστιανική Ἀλήθεια. Πρόκειται συνήθως γιά διδασκαλίες ἢ ὀργανωμένες ὁμάδες πού πιστεύουν στόν Ἰησοῦν Χριστό, ἢ τουλά- χιστον ὀμιλοῦν γι' Αὐτόν. Εἶναι δηλαδή ὁμάδες πού κινοῦνται ἐντός τοῦ χριστιανικοῦ χώρου. Μερικές ἔχουν ἀπωλέσει κάθε χριστιανικό χαρακτηριστικό στό «δόγμα» τους ἢ στό πολίτευμά τους, ὅπως εἶναι οἱ «Μάρτυρες τοῦ Ἰεχωβά», οἱ Μορμόνοι, οἱ Ἀντβεν- τιστές κ.ἄ.

Κύριο χαρακτηριστικό τῶν ὁμάδων αὐτῶν, εἶναι ἡ μικρή ἱστορική πορεία τους, πού δέν ἔχει καμία σχέση καί σύνδεση μέ τήν ἱστορική Ἐκκλησία πού ἱδρυσε ὁ Ἰησοῦς Χριστός, οὔτε στήν πίστη, οὔτε στήν λατρεία, πολύ περισσότερο στήν «ἀποστολική διαδο- χή». Ἡ ἱστορία τους ξεκινᾶ αὐθαίρετα καί ξαφνικά, μόλις μερικές δεκαετίες πρὶν, ὅπως τῶν Ἑλλήνων Νε- οπεντηκοστιανῶν στή δεκαετία τοῦ '60 καί ἄλλων στή δεκαετία τοῦ '20. Ἄλλες ὁμάδες ἔχουν ζωὴ 100 ἢ τό πολύ 130 ἐτῶν, ὅπως ἡ ἑταιρεία «Σκοπία» τῶν «Μαρτύρων τοῦ Ἰεχωβά».

Ἄλλο χαρακτηριστικό τῶν νεοφανῶν αἱρέσεων εἶναι οἱ φονταμενταλιστικές διδασκαλίες τους, ἡ σκληρὴ συμπεριφορὰ τους πρὸς τοῦς ἔξω καί ἡ αὐ- στηρότητα στήν πειθαρχία τῶν ὁπαδῶν, ἢ ὁποῖα ἐνίοτε παίρνει τόν χαρακτήρα ἀπειλῆς. Ἀκόμη χαρα- κτηρίζονται γιά τίς ἔντονες ἐσχατολογικές διδασκα-

λίες τους και τίς δήθεν προφητικές προβλέψεις τους, για τίς όποιες συνεχώς διαψεύδονται. Οί συνεχείς αναγγελίες του τέλους του κόσμου (συστήματος κατά τους Χιλιαστές) και η απειλή του Αντιχρίστου ή η υπόσχεση της λεγομένης «άρπαγής» (κατά τους Πεντηκοστιανούς), ολοκληρώνουν την μέθοδο του «πνευματικού βιασμού» και της καταπίεσεως της ανθρώπινης προσωπικότητας και της στερήσεως βασικών ανθρωπίνων δικαιωμάτων των όπαδών τους. Και είναι αυτές ακριβώς οι ομάδες που, όταν καταγγελλθούν, διαμαρτύρονται ότι καταπατούνται τάχα τά ανθρώπινα δικαιώματά τους και η θρησκευτική ελευθερία τους.

Αριθμητικώς, οι δραστηριοποιούμενες στην Ελλάδα νεοφανείς χριστιανικές αίρεσεις και παραχριστιανικές ομάδες ανέρχονται στις 100 περίπου, με σημαντικές διαφορές και αντιθέσεις μεταξύ τους.

β. Μιλώντας τώρα για την **παραθρησκεία** πρέπει να πούμε ότι πρόκειται για διδασκαλία ή συγκροτημένη ομάδα ή οργάνωση (σέκτα) που δεν εντάσσεται στον χριστιανικό χώρο, ακόμη και όταν χρησιμοποιεί χριστιανική ορολογία: δεν πιστεύει στον Χριστό, ακόμη και όταν χρησιμοποιεί τον όρο «χριστός» και συνήθως δεν ανήκει στις μονοθεϊστικές θρησκείες. Δηλαδή, δεν πρόκειται για «γνωστή θρησκεία», όπως αυτή ορίζεται από το Έλληνικό Σύνταγμα. Γι' αυτό και θεωρείται ως παραθρησκεία.

Η Έκθεση της Γαλλικής «Διυπουργικής Αποστολής για την καταπολέμηση των αίρέσεων», επιχειρώντας να δώσει έναν όρισμό του όρου σέκτα, γράφει: «**Η αίρεση (σέκτα) είναι ένας σύνδεσμος με ολοκληρωτική δομή, δηλώνοντας ή όχι θρησκευτικούς σκοπούς, του οποίου ή συμπεριφορά πλήττει τά Άνθρώπινα Δικαιώματα και την κοινωνική ισορροπία**³».

Οί παραθρησκευτικές αυτές ομάδες έχουν επίσης έντονο συγκρητιστικό χαρακτήρα και αναμειγνύουν χριστιανικές, έξωχριστιανικές, αποκρουστικές και άπωανατολικές δοξασίες, εντάσσονται δέ στο γνωστό ρεύμα της «Νέας Έποχής».

Βασικό χαρακτηριστικό τους είναι η ολοκληρωτική δομή τους, στην κορυφή της οποίας υπάρχει ο αρχηγός, ο οποίος είναι περιβεβλημένος με **θεική αυθεντία**, είτε αυτός ονομάζεται γκουρού ή θεϊκός διδάσκαλος, είτε μεσσίας (χριστός). Αυτός έχει απόλυτη εξουσία πάνω σε όλες τις πτυχές της προσωπικότητας του όπαδου, μηδέ της καθαρά ιδιωτικής και προσωπικής ζωής του εξαιρουμένης⁴. Μεταξύ των ομάδων αυτών βρίσκει κανείς ομάδα που καθορίζει, φερειπείν, ποιός ποιάν και πότε θα νυμφευθί (Μούν). Η ομάδα που ελέγχει στενά την ζωή των όπαδών τους ή που οί όπαδοί της αστυνομεύουν την

προσωπική ζωή των άλλων (ΚΕΦΕ). Σχεδόν όλες οι ομάδες απαιτούν πλήρη ύποταγή, αποκοπή από τό οικογενειακό περιβάλλον, τίς σπουδές, τό επάγγελμα και την άφιέρωση στον «σκοπό» της οργάνωσης, που ταυτίζεται με την «σωτηρία του κόσμου». Άλλες απαιτούν έγγραφη παραχώρηση των περιουσιακών στοιχείων των όπαδών τους ή ακόμη και ένυπόγραφη δήλωση παραιτήσεώς τους από ευθύνη της οργάνωσης για τυχόν αυτοκτονία τους (άπό άπελπισία;) μέσα στην οργάνωση (ΚΕΦΕ). Δέν είναι λίγες εκείνες οί ομάδες που εξευτελίζουν την προσωπικότητα και την αξιοπρέπεια των όπαδών τους εκβιάζοντάς τους με εξομολογήσεις γραπτές ή με ομαδικά όργια και άλλες ταπεινωτικές πράξεις ή τούς υποβάλλουν αποφάσεις αυτοκτονίας (π.χ. άπαγόρευση μεταγίσεως, στους «Μάρτυρες του Τεχωβά»).

Οί ομάδες, της λεγόμενης «θετικής σκέψεως» ή άλλοιως «ψυχολατρείες», υπόσχονται την αυτογνωσία, την αυτοεξέλιξη, την αυτοθέωση, την παντοδυναμία της σκέψεως, με την προσφορά καλοπληρωμένων σεμιναρίων. Καταγράφηκε και ομάδα που παρακαλουθούσε δημόσια πρόσωπα (ΚΕΦΕ) και χρησιμοποιούσε την λασπολογία και την τρομοκρατία έναντιόν θυμάτων και επικριτών της (παράδειγμα ο π. Αντώνιος Άλεβιζόπουλος και όχι μόνον).

Χαρακτηριστικό επίσης των ομάδων αυτών είναι και η προσφορά ποικίλων δελεασμάτων και ύποσχέσεων, ή η διοργάνωση προγραμμαμάτων κοινωνικής προσφοράς, όπως η άπεξάρτηση από τά ναρκωτικά, ή πυροπροστασία, κ. ά.

Έμφανίζονται τέλος με **έπιστημονικοφανή** προσοπεία σεμιναρίων, ίνστιτούτων ψυχολογίας, έναλλακτικών θεραπευτικών και ευαγγελίζονται την προσφορά της άπόκρυφης γνώσεως, της σοφίας, την άπαλλαγή από τό άγχος, την ανάπτυξη του νοϋ, την αύξηση της παραγωγικότητας, την ιδανική οικογένεια κ. ο. κ.

Αριθμητικώς, οί δραστηριοποιούμενες στην Ελλάδα παραθρησκευτικές ομάδες της «Νέας Έποχής» ύπολογίζονται σε 450 έως 500. Έάν όμως ληφθί ύπ' όψη ότι πολλές άπ' αυτές χρησιμοποιούν πολλούς τίτλους συγχρόνως ή έχουν παράλληλες ή θυγατρικές οργάνώσεις άλλων ομάδων, ο αριθμός τους αυξάνει σημαντικά.

Έν κατακλείδι, μπορούμε να πούμε ότι και οί δύο κατηγορίες της πλάνης (αίρέσεις και σέκτες), καιτοι διαφοροποιούνται ριζικά μεταξύ τους ως προς την προέλευση και την διδασκαλία, έχουν ως κοινό χαρακτηριστικό τους, ότι είναι ολοκληρωτικές ομάδες **<χειρισμού του νοϋ>** του ανθρώπου, τόν καθιστούν ύποχείριό τους και τόν οδηγούν (με διάφορους μηχανισμούς καταστολής και άσκησης ψυχολογικής βίας) σε μία συμπεριφορά επικίνδυνη για τόν εαυτό του και για τό κοινωνικό σύνολο.

(Συνέχεια στο έπόμενο).

3. «Διυπουργική Αποστολής για την καταπολέμηση των αίρέσεων», σελ. 53.

4. Ίανουάριος του 2000, ύπό την προεδρία του κ. Άλέν Βιβιέν.